

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

27.04.2022

Programma Nr. 5-03/13/2022

**ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “Asni”,
īpašumos “Īdenskrātuve “Asni”” un “Ādažu novada meži”, Ādažu pagastā,
Ādažu novadā**

Derīga līdz 2027. gada 27. aprīlim

Programma izdota Ādažu novada pašvaldībai, reģistrācijas Nr. 90000048472, adrese: Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu pagasts, Ādažu novads, LV-2164, tel. 67443537, dome@adazi.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta 1.¹ daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV. nodaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2022. gada 18. marta iesniegumu Nr. ĀNP/1-12-1/22/440, ar kuru pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) veikšanai, un 2022. gada 21. aprīlī iesniegtajiem IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem, kā arī ņemot vērā institūciju izteikto viedokli par paredzēto darbību. Programmā ietvertas prasības IVN ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk – Birojs) ar 2022. gada 2. marta lēmumu Nr. 5-02/6/2022 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02/6/2022) piemēroja Ierosinātājas paredzētajai darbībai - derīgo izrakteņu ieguvei nekustamā īpašuma “*Īdenskrātuve “Asni”*” (kadastra Nr.8044 006 0034) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8044 006 0034 un 8044 006 0107 un nekustamā īpašuma “*Ādažu novada meži*” (kadastra Nr. 8044 006 0098) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8044 006 0094, Ādažu pagastā, Ādažu novadā (turpmāk – Paredzētā darbība).
2. IVN objekts ir derīgo izrakteņu (smilts) ieguve atradnē “Asni” Ādažu novadā.
3. Atbilstoši Ierosinātājas 2022. gada 18. marta iesniegumā Nr. ĀNP/1-12-1/22/440 sniegtajai informācijai derīgo izrakteņu ieguve paredzēta ar atklāto metodi gan virs, gan zem

gruntsūdeņa līmeņa, jo ~ 80 % smilts krājumu atrodas zem gruntsūdens līmeņa. Ieguve paredzēta bez gruntsūdens atsūkņēšanas¹. Atradnes teritorijā paredzēta arī iegūtā materiāla apstrāde: sijāšana un skalošana. Skalošanai izmantojamā ūdens ieguve paredzēta tikai no karjerā ieguves gaitā izveidojušās ūdenstilpes. Iespējamie materiāla pārstrādes laukumi un iekšējie transportēšanas ceļi tiks norādīti IVN gaitā, bet precīzu atradnes plānojumu paredzēts noteikt turpmāko projektēšanas stadijās. Realizējamā materiāla aizvešana notiks ar koplietošanas autoceļiem paredzētiem transportlīdzekļiem pa pašvaldības autoceļu², kurš ir vienīgais iespējamais piekļuves ceļš Paredzētās darbības teritorijai. Pēc atradnes izstrādes rekultivācijas rezultātā paredzēts izveidot ūdenstilpi.

4. Atbilstoši spēkā esošam Ādažu novada teritorijas plānojumam³ nekustamajam īpašumam “*Ūdenskrātuve “Asni”*” noteikts funkcionālais zonējums *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R3)*, bet nekustamajam īpašumam “*Ādažu novada meži*” – *Mežu teritorija (M)*. *Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R3)* viens no teritorijas galvenajiem izmantošanas veidiem ir derīgo izrakteņu ieguve (13004), *Mežu teritorijā (M)*, kā viens no papildizmantošanas veidiem ir noteikta derīgo izrakteņu ieguve (13004): veicot zemes atmežošanu⁴.
5. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes uzturēto dabas datu pārvaldības sistēmu “*Ozols*”⁵ tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, kas ir arī Natura 2000 teritorija, ir aizsargājamo ainavu apvidus “*Ādaži*”, kas atrodas ~ 0,28 km attālumā uz Z no Darbības vietas. Zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 8044 006 0107 un 8044 006 0094 atrodas īpaši aizsargājami biotopi 2130* *Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 2320 *Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji*. Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes sniegtajai informācijai⁶ Paredzētās darbības teritorijā konstatētas arī īpaši aizsargājamās putnu, abinieku un bezmugurkaulnieku sugas.
6. Saskaņā ar Ādažu novada pašvaldības tīmekļvietnē pieejamo informāciju Darbības vietu ietver Ādažu militārā poligona teritorija⁷.
7. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika no 2022. gada 18. marta līdz 8. aprīlim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta “*Rīgas Aprīņa Avīze*” 2022. gada 18. marta izdevumā Nr. 22(9233) un ievietots Ādažu novada pašvaldības tīmekļvietnē <https://www.adazi.lv/news/>, Ierosinātājas pārstāves tīmekļvietnē www.enviro.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties tīmekļvietnē www.enviro.lv. Atbilstoši 2022. gada 21. martā iesniegtajai informācijai par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*” 20. pantu. Sabiedriskās apspriešanas materiāli tīmekļvietnē www.enviro.lv tika ievietoti 2022. gada 18. martā un bija pieejama līdz programmas izdošanas brīdim. Tāpat Sākotnējās apspriešanas laikā personām bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus, kā arī saņemt atbildes, sūtot tos uz e-pasta adresi – valdis@felsbergs.lv. Saskaņā ar 2022. gada 21. aprīli iesniegtajiem Sākotnējās

¹ Saskaņā ar Sākotnējā apspriešanas ietvaros videoprezentācijā sniegto informāciju, smilts ieguvi paredzēts veikt platībā līdz 42 ha, gada laikā iegūstot līdz 130 000 m³ smilts.

² Saskaņā ar Valsts zemes dienesta datu publicēšanas un e-pakalpojumu portālā <https://www.kadastrs.lv/> norādīto informāciju “*Putrainkalna ceļš*” (skatīts 22.04.2022.).

³ Ādažu novada teritorijas plānojums pieejams tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_11127, skatīts 22.04.2022.

⁴ Ādažu novada Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 744. un 841. punkts, https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_11127, skatīta 22.04.2022.

⁵ Tīmekļvietne: <https://ozols.gov.lv/pub>, skatīta 22.04.2022.

⁶ Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 14. aprīļa vēstule Nr. 4.9/2222/2022-N.

⁷ Tīmekļvietne: <https://www.adazi.lv/novads/poligons/>, skatīta 22.04.2022.

apspriešanas materiāliem, Sākotnējās apspriešanas laikā uz norādīto e-pasta adresi netika saņemts neviens jautājums vai priekšlikums par Paredzēto darbību. Tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika 2022. gada 30. martā plkst. 10:00. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnes www.enviro.lv sadaļā “Aktuālie paziņojumi” publicēto saiti. Tīmekļvietnē www.enviro.lv Prezentācija par Paredzēto darbību tika publicēta 2022. gada 28. martā un bija pieejama līdz programmas izdošanas brīdim. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolu tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksmei piedalījās 4 dalībnieki – 3 Ierosinātājas pārstāvji un 1 blakus esošā īpašuma valdītāja pārstāvis. Sākotnējās apspriešanas laikā Birojā saņemtie Dabas aizsardzības pārvaldes un Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra (turpmāk – VAMOIC) iesniegumi, kas ņemti vērā, formulējot šīs Biroja programmas prasības, nosūtīti Ierosinātājai, kurai tajos ietvertā informācija un argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērsti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:
 - 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonu. Ņemot vērā savstarpējās un summārās ietekmes (tiešās un netiešās) ar citām derīgo izrakteņu ieguves vietām, izpētes teritorijai jāaptver arī šīs Biroja Programmas I nodaļas 6. punktā uzskaitītās teritorijas, kur veikta, tiek veikta vai atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Izpētes teritorijai jāaptver arī plānotie transportēšanas maršruti pa pievedceļiem līdz pašvaldības autoceļam “Putrainkalna ceļš”, kā arī reprezentatīvs šī ceļa posms, un tālākie transportēšanas maršruti paredzētie autoceļi, kas paredzēti caur apdzīvotām vietām *Iļķene* un *Āņi*, kā arī reprezentatīvi šo ceļu posmi ievērtējot šo ceļu segumus un kvalitāti.
 - 3.2. Ziņojumā ietverams esošās un plānotās situācijas attēlojums kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plāns, kur savstarpēji salīdzināmā atbilstošā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiskajos materiālos nepieciešams attēlot gan citas derīgo izrakteņu ieguves vietas, gan teritoriju, kurā plānota derīgā izrakteņa ieguve Darbības vietā, gan teritorijas, kurās netiks veiktas Paredzētā darbība dažādu aprobežojumu (piemēram, aizsargjoslu) dēļ, plānotos piebraukšanas un derīgā materiāla izvešanas ceļus, nosusināšanas sistēmas elementus, ja tādi paredzēti, meliorācijas objektus, tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, papildu nepieciešamos pagaidu un pastāvīgos objektus (bērtnes, būves, ēkas (tajā skaitā nojaukamās), infrastruktūru, inženierkomunikācijas u.c. objektus) u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
 - 3.3. Ietekme uz *Natura 2000* teritoriju jāvērtē saskaņā ar Novērtējuma likuma 4.¹ pantu. Minētais pants nosaka, ka ietekmes uz *Natura 2000* teritorijām novērtē saskaņā ar

atsevišķi noteiktu kārtību un, ja paredzētajai darbībai veic ietekmes uz vidi novērtējumu, tad novērtējuma ziņojums par ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju iekļaujams ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā (atsevišķā nodaļā vai nodaļās). Kārtību, kādā novērtējama ietekme uz *Natura 2000* teritorijām, nosaka Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 “*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 300).

- 3.4. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 3.5. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts. Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzēto darbību ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.
- 3.6. Visiem Ziņojumam pievienotajiem dokumentiem, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumiem un citiem dokumentiem, jābūt parakstītiem un noformētiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja dokumenta oriģināls sagatavots elektroniski, tā papīra atvasinājumam jābūt noformētam atbilstoši likumam “*Elektronisko dokumentu likums*” un jāsaturs informācija par elektronisko parakstu un tā laika zīmogu.
- 3.7. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.8. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē IVN un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Ziņojuma izstrādāšanas laikā Ierosinātajai jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi un VAMOIC, Ziņojumā atspoguļojot konsultāciju rezultātu.
2. Ziņojums jāiesniedz Dabas aizsardzības pārvaldē, Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldē un Ādažu novada pašvaldībā rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums:

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī pamatinformāciju par Atradrēm, tajā skaitā informāciju par Darbības vietā esošo derīgo izrakteņu krājumiem, to kategoriju, iegulas raksturojumu, derīgo izrakteņu kvalitāti un izmantošanas iespējas.

- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver alternatīvas, tostarp izsver arī derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes alternatīvas un iespējamās transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un to fizisko pazīmju apraksts, kā arī nosacījumi zemes izmantošanai), ievērojami arī šādi nosacījumi:
 - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu un papildu nepieciešamo objektu būvniecību, gan arī derīgā materiāla ieguvi un teritorijas rekultivāciju. Sniedz informāciju par derīgo izrakteņu iecirkņu izstrādes secību, to iespējamo izstrādi vienlaicīgi.
 - 1.4.2. Norādīt maksimālās iespējamās ieguves platības, ņemot vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas), un attēlot vietas, kur derīgo izrakteņu ieguve netiks veikta, arī kartogrāfiski.
 - 1.4.3. Aprēķināt un norādīt kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (arī atmežošana vai apauguma noņemšana). Sniegt informāciju par iespējamu celmu un augsnes virskārtas, nepieciešamības gadījumā, arī grunts/derīgo izrakteņu segkārtas, izvietojumu vai izmantošanu.
 - 1.4.4. Raksturot ieguves procesus – darbu secību, dažādu ieguves ciklu ilgumu, plānotos derīgo izrakteņa ieguves veidus un apjomus, izstrādes dziļumu, ieguves un ar to saistīto darbību laika grafiku, ņemot vērā infrastruktūras objektu izvietojumu, kā arī iespējamo atšķirīgo darbu organizāciju šajās teritorijās vai to tuvumā.
 - 1.4.5. Apraksta derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju (paņēmienus), ja tādi Darbības vietā paredzēti – arī derīgā materiāla apstrādes (drupināšanas, šķirošanas, skalošanas) un citus tehnoloģiskos procesus, un salīdzina tos ar citām derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģijām. Norāda izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
 - 1.4.6. Novērtē inženierkomunikāciju pieejamību, sniedz informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.
 - 1.4.7. Īpašu uzmanību pievērš piebraukšanas iespējām derīgo izrakteņu teritorijām un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem un plānotajiem būvniecības (piemēram, seguma atjaunošanas) darbiem un iespējamajiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Norāda plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem. Norāda kopējo plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem, ņemot vērā satiksmes intensitāti arī no citām, blakus esošām, derīgo izrakteņu ieguves vietām.
 - 1.4.8. Novērtē piemērotākos risinājumus rekultivācijai Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniedz konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.
- 1.5. Sniedzot informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, norāda, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots), nepieciešamo energoresursu raksturojums.
- 1.6. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā, trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas iekārtas rada attiecīgos blakusproduktus un emisijas. Prognozējamo

emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi⁸ noteiktos paņēmienus (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktorus). Attiecībā uz atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai. Attiecībā uz notekūdeņiem norādāmi to rašanās avoti, veidi un daudzums, piesārņojošās vielas notekūdeņos, savākšana, nepieciešamā attīrīšana, novadīšana un, nepieciešamības gadījumā, kvalitātes kontrole.

- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.8. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.9. Sniedzot iepriekš šīs Programmas IV nodaļas 1. apakšnodaļā noteikto informāciju, atbilstīgi konkrētā punkta aptvertās jomas vai jautājuma griezumam sniedzams arī paredzēto tehnisko paņēmieni, kā arī organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu raksturojums, tai skaitā pasākumi atbilstīgai darbības vietas / teritorijas (tostarp laukumu un to segumu) sagatavošanai un aprīkošanai, informācija par paņēmieniem / risinājumiem, kas kontrolē un nepieļauj augsnes, virszemes un pazemes ūdens piesārņošanu, nodrošina emisiju gaisā un ūdenī samazināšanu un kontroli, atkritumu atbilstošu apsaimniekošanu, trokšņa un smaku izplatību mazināšanu un kontroli (specifiskās prasības šādu organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu vērtējumam ietverti šīs Biroja programmas IV nodaļas 6. apakšnodaļā).

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, derīgo izrakteņu ieguvī, Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.
- 2.3. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, pievēršama šādiem jautājumiem, ņemot vērā arī jau esošo derīgo izrakteņu ieguvī vai citas akceptētās darbības Paredzētās darbības ietekmes zonā:

⁸ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

- 2.3.1. Hidroģeoloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.
- 2.3.2. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.
- 2.3.3. Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un inženierģeoloģiskie apstākļi, tai skaitā, piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi.
- 2.3.4. Darbības vietas un transportēšanas maršruta tuvumā dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas, attālumi līdz tām.
- 2.3.5. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un derīgo izrakteņu ieguves vietas / pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
- 2.3.6. Esošās gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa novērtējums Paredzētās darbības realizācijas vietā un ietekmes zonā, fokusējoties uz esošo problēmsituāciju un vietu, ja tādas identificējamās, analīzi. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 2.3.7. Darbības vietas un apkārtnes dabas novērtējums (arī mežiem), ietverot vērtējumu par nozīmīgām dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem un mikroliegumiem Darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā. Sugu un biotopu novērtējumu jāveic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificētam nozares (sugu un biotopu) ekspertam un Ziņojumam jāpievieno ekspertu atzinumi.
- 2.3.8. Tuvumā esošās *Natura 2000* teritorijas novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 300 9. punkta ar apakšpunktiem prasībām, novērtējot arī teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķus, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu *Natura 2000* teritorijā, faktorus, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas negatīvi to ietekmē u.c.
- 2.3.9. Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums, informācija par kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem, ja tādi ir iespējamās ietekmes zonā.
- 2.3.10. Informācija par citām tuvākajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, rūpnieciska rakstura darbībām vai piesārņotām vietām, kas rada līdzīgas ietekmes; novērtējums, vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniegt arī šādas ziņas:
 - 2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.
 - 2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.
 - 2.4.3. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, ūdensapgādes urbumi, arī viensētu akas, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.

- 2.4.4. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums (ietverot derīgo izrakteņu ieguves platības sagatavošanai, derīgo izrakteņu ieguvei un apstrādei, produkcijas ražošanai (ja attiecināms) un izstrādāto lauku rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu).
- 2.4.5. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums:

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamās atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam Birojs ietekmju novērtējumam izvirza šādas prasības:
- 3.2.1. Ietekmju novērtējumā īpaša uzmanība jāpievērš savstarpējām un summārām ietekmēm ar derīgo izrakteņu ieguvi citās ieguves vietās Darbības vietas apkārtnē (skat. šīs Biroja Programmas I nodaļas 8. punktu).
- 3.2.2. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi, ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, augsnes un neizmantojamās grunts virskārtas novietošana, kā arī ietekmes, ko rada papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
- 3.2.3. Sagatavojama Paredzētās darbības izraisītu hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu izmaiņu prognoze. Novērtējumā ņem vērā teritorijas hidroģeoloģisko apstākļu īpatnības, derīgo izrakteņu ieguves ilgumu, kā arī savstarpējās un summārās ietekmes ar derīgo izrakteņu ieguvi citās teritorijas. Novērtējama arī hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme uz gruntsūdeņiem, pieņemošajām ūdenstecēm, pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akas) un to kvalitāti. Novērtēt Paredzētās darbības iespējamo ietekmes zonu; informāciju atspoguļot arī kartogrāfiskajā materiālā.
- 3.2.4. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti gan derīgo izrakteņu iegūšanas laikā, gan iegūtā materiāla transportēšanas laikā ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu, cik attiecināms, izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējums aptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no karjeru sagatavošanas, derīgo izrakteņu ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes (ja tāda paredzēta) un transportēšanas, kā arī summārās ietekmes.
- 3.2.5. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši derīgo izrakteņu iegūšanas laikā un no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde

attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība*” noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, izmantot trokšņa izkliedes aprēķina datorprogrammu un novērtējums aptver ietekmes no karjera sagatavošanas derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes darbiem, transportēšanas, kā arī summārās ietekmes.

- 3.2.6. Vērtējot transportēšanas ietekmes, ņem vērā šajā programmā noteikto prasību, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma ne tikai posmā līdz pašvaldības autoceļam “*Putrainkalna ceļš*”, bet arī reprezentatīvam šī ceļa posmam, un tālākiem transportēšanas maršrutiem paredzētos autoceļus, kas paredzēti caur apdzīvotām vietām *Iļķene* un *Āņi*, un arī reprezentatīvi šo ceļu posmi ievērtējot minēto ceļu segumus un kvalitāti. Summārās ietekmes vērtējumā jāņem vērā arī esošā satiksmes intensitāte. Transportēšanas maršruti saskaņojami ar VAMOIC.
- 3.2.7. Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza. Atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteiktajam novērtē Paredzētās darbības ietekmi uz klimatu un neaizsargātību pret klimata pārmaiņām arī kontekstā ar piegulošo teritoriju plānoto izmantošanu.
- 3.2.8. Novērtējama Paredzētās darbības ietekme uz *Natura 2000* teritoriju – aizsargājamo ainavu apvidu “*Ādaži*”. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē (gan ieguves vietas sagatavošanas, gan Atradnes izstrādes fāzē), tostarp traucējumi, mitruma režīma izmaiņas u.c. Ņemot vērā, ka Paredzētā darbība ietver smilts ieguvi zem gruntsūdens līmeņa, jāsapatavo hidroloģiskās modelēšanas datus, kas atspoguļotu, cik tālu sniegsies gruntsūdens līmeņa izmaiņas un jānovērtē, vai šīs izmaiņas ietekmēs īpaši aizsargājamo abinieku nārstošanas vietas un Paredzētās darbības tuvumā (ap 1 km attālumā) esošos ES nozīmes biotopus (tai skaitā aizsargājamo ainavu apvidū “*Ādaži*”) – 4010 *Slapji virsāji* un 91D0* *Purvaini meži*. Novērtē ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, to izveidošanas un aizsardzības mērķiem, izvērtē kompensējošo pasākumu nepieciešamību.
- 3.2.9. Papildu ietekmes vērtējumam uz *Natura 2000* teritoriju, veic ietekmes uz dabas vērtībām (arī mežiem, dižkokiem), bioloģisko daudzveidību novērtējumu, īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus, to aizsardzībai veidotos mikroliegumus. Vērtē apstākļus, kas svarīgi konkrēto dabas vērtību pastāvēšanai. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē.
- 3.2.10. Ietekmes novērtējumu uz *Natura 2000* teritoriju un bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti⁹. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības. Ņemot vērā dabas vērtības Paredzētās darbības vietā pievienojami piekrastes biotopu, putnu, abinieku un rāpuļu, kukaiņu un vaskulāro augu ekspertu atzinumi.
- 3.3. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildu prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.4. Paredzētās darbības ietekme jānovērtē atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam.

⁹ Sertificētu dabas ekspertu reģistrs pieejams Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļvietnē:
<https://www.daba.gov.lv/lv/katalogs>.

- 3.5. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem) Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.
- 3.6. Novērtējums par tādām varbūtējām Paredzētās darbības izraisītām un iespējamo savstarpējo un kopējo ietekmju (ar citām darbībām) radītām vides pārmaiņām Darbības vietai blakus vai tuvumā esošās teritorijās, kas šādu pārmaiņu rezultātā var ietekmēt šo teritoriju tālāku izmantošanu (tostarp vides riski) citu paredzēto darbību veikšanai, jo īpaši Ādažu militāro poligonu.
- 3.7. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī Sākotnējās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai. Kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi.
- 4.2. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildu nepieciešamo objektu būvniecības (ja attiecināms), laikā, gan derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes laikā, gan risinājumus produkcijas ražošanas procesā (ja attiecināms), gan risinājumus ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta derīgo izrakteņu ieguve (rekultivācija). Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- 6.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, pieguļošajās teritorijās esošās darbības, balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un

nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam.
- 7.2. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētās darbības, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ierosinātājām jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā. Ja attiecīgajā periodā vēl attiecināms, organizējot un veicot Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, ņem vērā arī ar infekcijas Covid-19 izplatības pārvaldību saistītos ierobežojumus un nosacījumus, kas noteikti ārējos normatīvajos aktos.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, ierobežotas pieejamības informācija par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Māris Ikaunieks, 67770806
maris.ikaunieks@vpvb.gov.lv